

Arqueología intermareal. Descubriendo lo que la marea oculta

Ira. 10 - Ira. 11 2019

Kod. K05-19

Mod.:

Aurrez aurrekoa

Edizioa

2019

Jarduera mota

Tailerra

Data

Ira. 10 - Ira. 11 2019

Kokalekua

Bilboko Itsasadarra Itsas Museoa

Hizkuntzak

Gaztelera

Balio akademikoa

20 ordu

Antolakuntza Batzordea

Fundación
BBVA

Azalpena

Arkeologia ondarean egin daitezkeen jarduketan artetik, itsasoarekin loturikoen barruan, marearteko gunean dauden hondarrak ditugu. Haren izaera dela eta, ondare mota hori ahaztuta egon ohi da; izan ere, oso maiz lohien eta harearen artean erdi lurperatuta egoten da, eta horregatik ez zaio arreta handiegirik eskaintzen eta ez da oso ikusgarria izaten; edo baztertu egiten dira historikoki nahiko ondo ezagutzen den iragan baten duela gutxiko hondartzat jotzen baita, eta gainera, marea goran denean ez da ikusten, beraz, ia ikusezina den ondarea da.

Nolanahi ere, hondarrak hamaika motatakoak izan daitezke, eta normalean, itsas jarduketei lotuta daude. Hala, itsasontziak, ontziralekuak, ontzitegiak, amarratze lekuak, kanalizazio hormak, marea nasak, ontziola arrapalak, malekoiak, eskortak edo arrantza hormak... esanguratsuenak bakarrik aipatzearren, gure estuarioetako marearteko guneeetan eta mareen eraginpean dauden kostaldeko guneeetan aurki daitezkeen elementuak dira.

Elementuetako batzuk lehenago aztertuak izan badira ere (marea errotak, ontziolak...), eta batzuk XX. mendearen bigarren erdialdetik datatu badaitezke ere -batzuk askoz ere zaharragoak izan daitezke-, horietako askori ez zaie marearteko gunek dokumentatzeko metodologia arkeologikoaren bitartez heldu.

Beste latitude batzuetako esperientziek, batez ere eremu anglosaxoikoei, erakutsi dute ondare aberats eta anitza dagoela, eta sarritan emaitza harrigarrikoa. Dokumentazio arkeologiko egokiak, eta hala badagokio, ikerketa historiko eta/edo etnografikoei, agiritegiak dokumentazioak, garaiko argazkiei, grabatuei eta ahozko elkarrizketek asko laguntzen dute aztergai horri buruz dokumentazio argia izaten. Hori eginda, ondasun horrek duen garrantzia balioets daiteke hura babestearekin, balioan jartzearekin eta abarrekin lotuta egokitzat jotzen diren neurriak eta jardunak gauzatu ahal izateko.

Gainera, aintzat hartu beharra dago ondare horrek, hurbileko datazioa izan arren aztergaietako batzuetan, datazio handiagoa izango duela denbora tarte ez hain handian, eta une horretatik aurrera adin minimoetako datazio arkeologikoen zati izango dela. Hala, dokumentazio egokiak haren egoera ezagutzeko ez ezik, etorkizuneko bilakaera ezagutzeko ere balioko du, ondare arkeologikoaren eskubide osoko zati direnean, datazioa haiek negatiboki diskriminatzekeko elementu bat izan gabe.

Helburuak

Honako natur ingurune berezi hauetako antropizazio historikoa balioestea: estuarioak eta marearteko kostaldeko gunek.

Arkeologiari eta historiaren ezagutzari begira potentzial handia duen ingurune natural bat birbalioztatzea.

Etengabe eta hainbat modutara eragiten dioten baldintza meteorologiko gogorren pean egoteagatik bitxia den ondare bat kudeatzea epe labur, ertain eta luzera.

Itsas ondareari, eta ahal dela, marearteko itsas ondareari lotuta dauden ondarezko elementuak eta elementu industrialak ezagutzeko.

Ikastaroaren laguntzaile espezifikoak

Programa

2019-09-10

09:00 - 09:15 Recepción y entrega de material

09:15 - 10:30 “¿Qué es la arqueología intermareal? “

José Manuel Matés Luque Arqueocean - Director

10:30 - 11:00 Atsedena

11:00 - 12:15 “Arqueología intermareal en Europa. Casos prácticos“

José Manuel Matés Luque Arqueocean - Director

12:15 - 13:30 “Arqueología intermareal en Bizkaia. Un proyecto en marcha“

José Manuel Matés Luque Arqueocean - Director

13:30 - 14:00 Sintesia

2019-09-11

09:00 - 09:30 “Seguridad y logística en la ejecución de un proyecto de arqueología intermareal“

José Manuel Matés Luque Arqueocea - Director

09:30 - 10:00 “Drones y arqueología intermareal“

José Manuel Matés Luque Arqueocean - Director

10:00 - 10:30 Atsedena

10:30 - 13:30 Visita guiada a restos intermareales en la ría de Bilbao

---

13:30 - 14:00 Sintesia

Zuzendaritza

José Manuel Matés Luque

Arqueocean

Licenciatura en Geografía e Historia (Universidad del País Vasco), Diplomatura y Master en Estudios Marítimos (SIMS, Universidad de St-Andrews), Grado en Evaluación y Gestión del Patrimonio Cultural y Arqueología del Paisaje (Universidad de Santiago de Compostela). Ha participado en varias excavaciones terrestres y marítimas, tanto en la zona intermareal, como portuaria y subacuática como técnico y director de varios proyectos. Miembro de la Nautical Archaeology Society (NAS) desde 1994, es tutor de la misma y desde 2017 imparte el curso de introducción del NAS (traductor a castellano del curso). Tutor de varios cursos sobre patrimonio marítimo y participa regularmente en congresos sobre la temática marítima y presenta una sección sobre arqueología marítima y subacuática en la radio Onda Vasca. Desde hace varios años está documentando embarcaciones de fondo plano en España, principalmente de aguas interiores. Doctorando de la UPV sobre arqueología intermareal en Bizkaia.

Matrikula prezioak

MATRIKULA	2019-05-31 ARTE	2019-09-10 ARTE
OROKORRA	60,00 EUR	70,00 EUR
MATRIKULA MURRIZTUA	35,00 EUR	-
MATRIKULA EXENTZIOA	20,00 EUR	20,00 EUR

Kokalekua

Bilboko Itsasadarra Itsas Museoa

Muelle Ramón de la Sota, 1 48013 Bilbao

Bizkaia